

Nhiều lãnh đạo Trung Quốc tin rằng một trật tự quốc tế dựa trên luật pháp, nhân quyền và các yếu tố khác của pháp lý chính là nền tảng cho một chính sách thực dụng đầy tính toán của Mỹ.

Năm 2014, những vớt thớt lớt bớt đầu xuất hiện tại Biển Đông. Những vớt thớt đó chính là các tàu neo vét khoáng lớt của Trung Quốc tøm lớt quanh Trống Sa, kéo cát tớt đáy biển lên và tớt nên những hòn đảo nhân tớto lớt nhóm hợp pháp hóa những tuyên bớt chớt quyốn của Trung Quốc trên Biển Đông. Trung Quốc còn di chuyển mớt giàn khoan khoáng lớt đớt bớt vớt bớt các tàu hớt tớtng quân sớt và dân sớt vào Vùng đớt quyốn kinh tớt của Việt Nam và giành quyốn kiểm soát bãi cớt Scarborough nớt cách bớt biển Philippines 140 đớt, trong khi cách Trung Quốc tớt 500 đớt. Những hành đớtng hung hớtng này đớt Bớt Kinh coi là những chiớtn thớtng đớt mớt rớtng tøm vớt quân sớt và chiếm quớt thớt so vớt các bên tuyên bớt chớt quyốn khác. Trung Quốc đã đớt đớt mớt vài thành quớt khiớtn quớt tớt phớt lo ngớti những cớtng có những thớt Trung Quốc đánh mớt khi sớt đớtng phớtng pháp này.

Hành đớtng của Trung Quốc đã khiớtn nhiếu quớt gia trong khu vớt tớtng cớtng phớt hợp vớt Mớt và liên kết vớt nhau. Nhiếu cuớt tớt tớt phớt đớt Trung Quốc tớt Việt Nam và những cuớt biếu tình ở Philippines đã xuất hiện. Philippines đã hoàn tớt mớt thớt thuớtn cho phép quân đớt Mớt đớtn trú tớt mớt vài cớtn cớt quân sớt ở nớtng này. Mớt thớt thuớtn tớtng tớt có thớt đớt đớt vớt Việt Nam, nớtng tớtng là kẻ thù của Mớt. Nhà báo nớti tớtng Jeffrey Goldberg cho rớtng "vớt Hớt quân Mớt trớt lớt Việt Nam Cam Ranh tớtng bớt xem là không tớtng trong lớtch sớt Mớt".

Những sớt vớt trên sớt không thớt xớt ra nớtu không có hành vi hung hớtng của Trung Quốc. Trung Quốc đã giành đớt mớt vài bãi đá những hớt đã đánh mớt "trái tim và tâm trí của những nớtng láng giớtng" trong khu vớt. Các nhà phân tích đã cớt gớtng giớti thích hành đớtng của Trung Quốc theo hai cách. Mớt sớt tớt trung vào chiớtn thuớt "cớt lát salami", tớt là Trung Quốc lớt đi lớt lớt vớt tớt hai bớt bớt rớt lớt mớt bớt, đớt đớt thay đớt nguyên trớtng tớt Biển Đông theo hớtng có lớt trong khi vớtn không vớtng quá ngớtng mà Mớt đớt ra. Mớt sớt khác nhớtn mớtnh chiớtn lớt dài hớtn mà Trung Quốc tớt trung thay đớt nguyên trớtng đớt trớt thành quớt gia khu vớt vớt trớt, chiếm quớt thớt, theo đó Trung Quốc sớt sàng trớt giá ngớtn hớtn đớt đớt lớt những kẻ hoớtch dài hớtn.

Tuy nhiên, hai cách giớti thích đó chớt hoàn chớtnh. Còn có mớt cách lý giớti thớt ba: sớt phát triớtn của mớt hớt tớt tớtng đớt biớt nguy hiếm trong giớti lãnh đớto Trung Quốc. Giớti quyớt trớt tớt hớt tớt tớtng này chính là cớt hớt tớt nhớt cho Tớtng thớtng mớt tớtng theo của Mớt trong vớt tác đớtng mớt cách tích cớt tớt quan hớt Mớt-Trung. Đớt thớt Chớt tớtch Tớtng Cớt Bình, giớti lãnh đớto Trung Quốc có vớt đã hình thành mớt kết luớtn rớtng trong các vớt đớt quớt tớt, sớt mớtnh là then chớt và là cớt sớt pháp lý duy nhớt. Theo quan đớtng này, đớt chớtng minh Trung Quốc là mớt nớtng mớtnh, đớt

biết nói lên từ "thực lực bệ bối mới" thì Trung Quốc cần phải có giọng trở thành bá chủ để thiết lập ảnh hưởng đối với các nước khác.

Lời cam kết của ông Tập Cận Bình về "mối quan hệ hữu ích cùng lợi ích" giữa Mỹ và Trung Quốc về các vấn đề nguồn tài chính hay tài trợ xem sức mạnh là yếu tố duy nhất. Những mối quan hệ dựa trên cơ sở này ngày càng rõ ràng vì Trung Quốc hiện giờ đang mạnh nên Mỹ cần chú ý theo những hoạt động của Trung Quốc tại "sân sau" của họ mà không màng tới pháp lý hay mong muốn của các bên khác, để lại Trung Quốc càng sẽ làm như vậy để phạm vi ảnh hưởng của Mỹ. Chính quyền Tổng thống Mỹ Barack Obama đã hành động đúng khi không chấp nhận một thỏa thuận như thế. Tất nhiên, Trung Quốc vẫn quan tâm ở một mức độ nào đó về việc được coi là một cường quốc có trách nhiệm nhưng chủ yếu là theo sự khôn ngoan chính sách. Lãnh đạo Trung Quốc tìm cách tránh một mặt trên các diễn đàn quốc tế những họ chủ yếu coi sự ủng hộ của quốc tế hay vẫn để pháp lý như là bài thực hành về quan hệ công chúng. Ông đặc biệt Thái Bình Dương Mỹ Scott Swift đã nói rằng châu Á đang trải qua "một thời kỳ mà sức mạnh quyết định tất cả sau hơn 70 năm qua".

Do đó, Tổng thống tiếp theo của Mỹ cần phải định hướng chính sách ngoại giao, quân sự và kinh tế hướng tới việc làm cho giới lãnh đạo Trung Quốc tin tưởng rằng mối quan hệ giữa hai quốc gia là tốt đẹp. Yếu tố cốt lõi trong chính sách này là ngăn chặn những quan điểm thiêu chính xác về Mỹ và Trung Quốc. Nhiệm vụ lãnh đạo Trung Quốc tin rằng một trật tự quốc tế dựa trên luật pháp, nhân quyền và các yếu tố khác của pháp lý chủ yếu là để đảm bảo trật tự cho một chính sách thực dụng đầy tính toán của Mỹ. Nếu để thời chính sách về sức mạnh và pháp lý không thay đổi cách suy nghĩ, hành xử của Trung Quốc thì chính quyền mới phải sẵn sàng để đầu tư vào sự hưng thịnh của Trung Quốc, sự đóng góp của Trung Quốc đã bỏ qua, đó là tính pháp lý. Trung Quốc càng lớn tới bằng những biện pháp sự đóng góp sức mạnh thì Mỹ càng cần sẵn sàng khi Trung Quốc phải trả giá, đặc biệt trên lĩnh vực pháp lý. Chính sách của Mỹ cần phải hướng tới Trung Quốc có lợi suy nghĩ tương tự Mỹ trong các vấn đề quốc tế. Lịch sử cho thấy vài thập kỷ đầu sau khi một cường quốc mới trở dậy là giai đoạn nguy hiểm nhất để với nhân loại. Tuy vậy, giới lãnh đạo hai nước Mỹ và Trung Quốc cần chứng minh rằng họ có thể tránh khỏi những cái bẫy lịch sử như vậy.

Tác giả Andreas Xenachis là thành viên nhóm nghiên cứu về chính sách của Mỹ đối với châu Á thuộc Viện nghiên cứu Hội đồng Quan hệ Quốc tế (CFR), Mỹ. Bài viết đăng trên "[The Diplomat](#)".

Anh Th (gt)